

UKÁZKA Z KNIHY

U lidí a všech ostatních savců se ale zdá, že sex je jediný způsob jak nevyhynout. To nás přivádí k velmi zajímavému bodu úvah o lidech. Až na oplodnění in vitro potřebujeme sex, abychom se mohli množit. Vzhledem k tomu, že denně přivádíme na svět přibližně 228 000 miminek, obnáší to opravdu hodně sexu. Legrační je, že mnoho lidí to dělá, ale jen velmi málo z nich o tom mluví. A nemám teď na mysli ženy, které říkají, že muži myslí svou „jinou“ hlavou, nebo muže, kteří si stěžují, že nemohou říct ani slovo ze strachu, aby jim jejich přítelkyně nebo manželka neukously hlavu. Myslím skutečně otevřený, zdravý, pozitivní hovor o sexu a o rozdílech v pohlaví. A právě na to bych se chtěla v této knize zaměřit. Doufám, že pro všechny z vás, kdo jste vyrůstali s maminkou, která by v životě nedostala přes rty slovo penis, odkazovala na něj jen tajuplným „však-víte-co“ a sex vám vysvětlovala na motýlcích a včelkách, to bude osvěžující čtení.

Vraťme se ještě k těm bezhlavě zamilovaným. Lidé tento obrat používají jako metaforu, ale pokud jste kudlanka nábožná, pak by pro vás „ukousnutí“ hlavy roztoženým partnerem nebyla metafora, ale skutečný problém. Jde o mýtus, že všechny druhy samiček tohoto prapodivného hmyzu s hlavou mimozemšťana, jemuž říkáme kudlanka nábožná, žerou své partnery hlavou počínaje. Ale stává se to, zvláště když má samička hlad. Jak si jistě dokážete představit, samečci nejsou zrovna nadšeni představou, že budou samou láskou sežráni.

Kudlanky nábožné jsou poměrně nenasytní dravci, pro které je pohybuující se cíl znamením, že chutné jídlo není daleko. Když se samice podívá ve směru přibližujícího se samce, sameček se zastaví a nehybně čeká, dokud samička neotočí hlavu na druhou stranu. Samička kudlanky nábožné ho pronásleduje s jediným cílem, a to ulovit a sežrat. Jakmile se samečkovi podaří dostat se k samičce natolik blízko, aby na ni mohl nasednout, postaví se tak, aby směřoval hlavou k jejímu zadečku. Může trvat až šestnáct minut, než se sameček otočí a pokusí se o pohlavní kontakt. Tato předehra je u samců kudlanek vedená snahou zvýšit šance na přežití.

Pokud sameček páření přežije, okamžitě se snaží co nejrychleji utéct a zachránit tím, že z ní spadne. Ani by ho nenapadlo zdržovat se v její blízkosti a riskovat život. Často se samečkům podaří kopulaci přežít, ale je to jen asi ve třiceti procentech. Jsou případy, kdy samice samci sice při pohlavním aktu hlavu ukousne, samce to však nikterak neodradí. Je i nadále pevně odhodlán akt dokončit a své geny předat. Je to proto, že když ho samička začne požírat od hlavy, hned na začátku mu

UKÁZKA Z KNIHY

ukousne podjícnovou nervovou zauzlinu, která řídí koordinační centrum pro kopulační pohyby. Sameček tak ztratí jakékoli zábrany, což mu umožní pokračovat v páření až k ejakulaci, a to i v době, kdy se samička prokousala nebezpečně blízko k jeho „však víte čemu“. Biologie je opravdu zvláštní.

Pokud povídání o páření kudlanek neuvolní vaše vlastní zábrany spojené s otevřeným probíráním sexu, alespoň vám to třeba pomůže cítit se mnohem lépe ve vztahu ke svému vlastnímu sexuálnímu životu. Nechci opomíjet dlouhý seznam lidských potíží a problémů, ale přece jen se všichni můžeme cítit o něco lépe, že se nemusíme strachovat, zda budeme svými partnery sežráni zaživa. Je to všechno otázka perspektivy.

I když jsou hovory o sexu skvělým výchozím bodem, impuls k napsání této knihy se dostavil úplně odjinud. Během studia na vysoké škole jsem se ocitla ve vztahu, který byl plný násilí. Po dokončení školy jsem byla naštěstí schopna se z této situace vymanit a po několika měsících svobody jsem začala bilancovat svůj život, konkrétně až tragicky dysfunkční povahu svých vztahů. Já, žena s doktorátem v oboru evoluční biologie, se profesně zabývám studiem sociálního a kopulačního chování divokých zvířat, ale ve vlastním životě nejsem schopna přijít na to, jak by vlastně takové chození na rande, dvoření se, námluvy a „páření se“ mělo probíhat. Nabyla jsem přesvědčení, že co se týče lásky, chovám se neproduktivním způsobem, zkrátka nevhodným pro dané životní prostředí nebo okolnosti.

Proto jsem se rozhodla, že se na sebe podívám dlouhým, přísným, upřímným pohledem. Když jsem s přáteli probírala všechny své problémy, zmatky a nejistoty, připadlo mi, že zdaleka nejsem jediná, která má více otázek než odpovědí, jde-li o randění, páření nebo hledání toho ideálního partnera. Existuje vůbec někde pan Správňák nebo slečna Úžasná? A co si s nimi člověk počne, pokud se mu podaří ty ideální protějšky skutečně najít?

Když jsem tak o tom přemýšlela, uvědomila jsem si, že znám spoustu podrobností a nuancí kopulačního chování zvířat, jež jsem studovala, ale o svém vlastním druhu a dokonce sama o sobě toho vím trapně málo. Jednoho večera, zatímco jsem zpochybňovala vše, co jsem kdy ve svém milostném životě provozovala, mi najednou došlo, že s pomocí drobného výzkumu (no dobře, možná ne až tak drobného) bych odpovědi mohla nalézt. Nadešel čas pustit se do toho a lidské problémy (včetně mých vlastních) si podrobně prohlédnout pod biologickou lupou.

UKÁZKA Z KNIHY

Rozhodla jsem se aplikovat všechno to letité studium divokých zvířat na svůj vlastní milostný život a byla jsem zvědavá, co z toho vzejde. Jinými slovy, měla jsem pocit, že bych se možná mohla o svém vlastním milostném životě něco přiučit od ptáků, veverek, opic a dalších zvířat. Říkala jsem si, že když nevidím samice pavíánů nebo psounů prériových naříkat, že je nikdo nepozve na rande, nevidím je horečně zvažovat, jestli je ten druhý má vůbec rád, ani je nevidím ztrapňovat se a ponižovat, jen aby získaly pozornost nedostupného kolegy, pak možná, ale opravdu jen možná, mi zkrátka někde něco uniká. A tak jsem vymyslela plán, jak provést experiment, a pustila se do terénního výzkumu. Koneckonců, jsem přece vědecká pracovnice a moje zvědavá mysl se nevypne jen proto, že zaměním výzkumné pracoviště nebo laboratoř za klub či bar.

Snaha shromáždit údaje mě postavila před potenciální problém, který je společný zvířatům i lidem, a tím byl prožitek odmítnutí. K vyjádření a přijetí odmítavého postoje dochází při milostných hrátkách v přírodě zcela běžně. A odmítnout někoho může být někdy stejně bolestné jako být odmítnut. Tato podobnost však končí s tím, jak se my lidé při odmítnutí cítíme a jak je interpretujeme. Při této příležitosti se mi vybavuje gorila jménem Koko. Jak dozajista v této knize brzy zjistíte, gorily jsou moje láska a Koko, v současné době statná dvaadvacíctiletá, patří odjakživa k mým oblíbeným. Vzpomínám si na dokumentární film o tom, jak výzkumníci učili Koko znakovou řeč a chtěli jí najít partnera. Měla sice společníka, Michaela, ale možná proto, že společně vyrůstali, jejich vztah se nikdy nerozvinul do něčeho intimnějšího.

Ošetřovatelé pro tento úkol zvolili velmi moderní způsob (tedy alespoň s ohledem na to, že šlo o konec osmdesátých a začátek devadesátých let). Promítali Koko videa vhodných samců. Jeden z nich, Ndume, musel Koko nějakým způsobem zaujmout, protože si ho vybrala. Ndume však její romantické touhy neopětoval. Z dokumentárního filmu si pamatuji na to, jak Ndume její sexuální návrhy nepokrytě odmítl a před frustrovanou Koko prchl.

Není jasné, zda Koko z tohoto jednoznačného odmítnutí utrpěla nějakou psychickou újmu. Co ale víme, je to, že mezi ní a Ndumem vzniklo úzké přátelství, které obstálo ve zkoušce času, i když se nikdy nepáрили. Napadlo mě, že pokud Koko zvládne odmítnutí, tak to přece dokážu i já. Ne vždy to tak v minulosti ale bylo.